

Det Kgl. Landbruks- og matdepartement
Att: Nils-Øyvind Bergset

Dato: 24. november 2023

ANBEFALING FOR FASTSETTING AV KVOTER FOR KUMELK OG GEITEMELK I 2024

Det vises til brev datert 21. november 2023. Den 23. november 2023 ringte Nils Øyvind Bergset i LMD til Lise Sandsbråten i TINE med ønske om mer utfyllende informasjon om markedsforhold og kvotefylling.

Markedsforhold

Som det framgår av brev av 21. november 2023 er det i 2024 behov for 1 404 mill. liter melk for å dekke etterspørselen. Nødvendig lageroppbygging kommer i tillegg.

1 404 mill. liter fordeler seg på denne måten:

2024 mill. liter melk	
Salg i TINE - se tabell	1 032
Ost til eksport	5
Behov andre aktører	272
Q-meierienes egen produksjon	95
Totalt	1 404

Tabell 1

Tabellen under viser utviklingen for ulike meieriprodukter for de tre første kvartalene. Inn i 2024 forventes fortsatt fall i forbruket av drikkemelk, vekst i ost og yoghurt, og relativt uendret etterspørsel etter rømme, fløte og smør.

Utvikling meierikategorier

Totalt volum YTD 3. kvartal (Q1 + Q2 + Q3) 2019 - 2023

YTD Q3

			Totalt volum 2019 ^{e)}	Totalt volum 2020 ^{e)}	Totalt volum 2021 ^{e)}	Endring 2020 – 2021	Totalt volum 2022 ^{e)}	Endring 2021 – 2022	Totalt volum 2023 ^{e)}	Endring 2022 – 2023	Endring 2019 - 2023
Melk <u>uten</u> import	1)3)	Liter	318 342	324 000	319 480	- 1,4 %	301 442	- 5,6 %	297 579	- 1,3 %	- 6,5 %
Melk <u>inkl.</u> import	1)3)	Liter	323 386	328 209	323 290	- 1,5 %	305 966	- 5,4 %	302 195	- 1,2 %	- 6,6 %
Ost <u>uten</u> import	2)	Kilo	63 120	67 369	68 082	+ 1,1 %	63 943	- 6,1 %	65 477	+ 2,4 %	+ 3,7 %
Ost <u>inkl.</u> import	2)4)	Kilo	75 284	80 677	83 051	+ 2,9 %	78 913	- 5,0 %	80 221	+ 1,7 %	+ 6,6 %
Yoghurt <u>uten</u> import	1)	Kilo	37 533	38 843	40 000	+ 3,0 %	39 152	- 2,1 %	42 155	+ 7,7 %	+ 12,3 %
Yoghurt <u>inkl.</u> import	1)	Kilo	42 236	43 546	45 017	+ 3,4 %	44 252	- 1,7 %	47 195	+ 6,7 %	+ 11,7 %
Rømme	2)	Kilo	14 621	15 450	15 396	- 0,4 %	14 537	- 5,6 %	14 597	+ 0,4 %	- 0,2 %
Fløte	2)	Liter	21 734	21 961	22 680	+ 3,3 %	21 552	- 5,0 %	21 731	+ 0,8 %	+/- 0 %
Smør <u>uten</u> import	2)5)	Kilo	13 667	13 907	13 465	- 3,2 %	13 291	- 1,3 %	13 185	- 0,8 %	- 3,5 %
Smør <u>med</u> import	2)5)	Kilo	13 889	14 383	13 933	- 3,1 %	13 400	- 3,8 %	13 267	- 1,0 %	- 4,5 %

 Vei magre eller lette meieriprodukter.
La minst 2 av 3 være melk eller yoghurt.

 1) Inkluderer alle distribusjonskanaler minus industri
2) Inkluderer alle distribusjonskanaler inkl. industri
3) Inkluderer blandingprodukt med minimum 60 % melkeandel (som iskaffe)
4) Import inkluderer ost/beuterdet i tillegg på norsk melk. I 2023 utgjorde dette ca. 1,64 tonn YTD Q3
5) Inkluderer blandingprodukt med minimum 60 % smørandel
6) Alle volumtall i 1000 liter/kilo

Kilde: Opplysningskontoret for Meieriprodukter (Melk.no)

Tabell 2

Kvotefylling

Det framgår av brevet den 21. november 2023 at med et forholdstall på 1,02, forventes en melkemengde på 1 423 mill. liter i 2024. Et avvik på +/- 1 prosent i første halvår og +/- 2 prosent i andre halvår tilsier et sannsynlig intervall mellom 1 402 og 1 444 millioner liter melk.

Hvis vi havner i den nedre delen av intervallet her, kan det oppstå knapphet, og det vil bli nødvendig å øke forholdstallet i løpet av året. Hvis vi havner i den øvre delen av intervallet vil det bli rom for lagerøkning utover de 19 mill. literne som er anslått i brev av 21. november 2023. Av hensyn til en stabil markedssituasjon vil det være en fordel med en lageroppbygging utover 19 mill. liter. Optimal lageroppbygging vil oppnås med en melkemengde på i overkant av 1 430 mill. liter.

Som følge av lav kvotefylling i 2023, forventes det at inngangen til 2024 vil være relativt lav. Volumøkningen forventes derfor i hovedsak å komme i andre halvår. Forutsetninger i prognosen utover dette, er:

- Avdrått og dyretall øker utover våren og gjennom året
- Dyr som er holdt tilbake fra slakt, slaktes utover året. Ellers er det ventet redusert slakting også i 2024
- Normale avlinger sommeren 2024
- Det er ventet lav kvotefylling, men potensialet for økning i kvotefylling er stort. Dette er i stor grad påvirket av kostnadsnivå. Kraftfôr anses som dyrt, og en del ønsker ikke å øke produksjonen
- Det er usikkert hvordan nye krav til oppstalling og beite vil påvirke produksjonen. Det er meldt inn 324 som vil selge kvote og et volum på 27,8 mill. liter.

TINE har i sitt forslag til forholdstall lagt seg på et lavt nivå i forhold til behovet. Hvis det skal vurderes alternativer til et forholdstall på 1,02, så er det et høyere tall som er relevant. Det vil fremdeles være slik at økningen i hovedsak vil komme i andre halvår, men det vil øke sikkerheten for også å møte ønsket lageroppbygging for pulver og ost.

Tabellen viser estimert volum ved ulike forholdstall.

Forholdstal	0.99	1.02	1.04
Mjølkevolum, mill.liter	1402	1423	1433
Grunnkvote, mill.liter	1583	1583	1583
Disponibel kvote, mill.liter	1567	1614	1646
Kvotefylling, %	89.5	88.2	87.0

Tabell 3

Med vennlig hilsen
TINE SA

Lise Sandsbråten
Leder markedsregulering